

column

Katinka Slump

Omgaan met verschillen

Een aantal vaders dient een klacht in tegen de basisschool van hun kinderen omdat zij het er niet mee eens zijn dat de leerlingen na de gymles in hun blootje moeten douchen¹. Hun kinderen schamen zich om samen met andere kinderen naakt onder de douche te staan. Zij zijn dat van huis uit helemaal niet gewend. Omdat de kinderen alleen met een onderbroek aan onder de douche willen mogen zij, tot hun verdriet, niet meer meedoen met de gymles.

De school is bereid om rekening te houden met verschillende culturen, maar in Nederland is het nu eenmaal de gewoonte om bloot te douchen. Het is goed om aan Nederlandse gewoontes vast te houden, juist om segregatie tegen te gaan. De directeur wijst op de zorgelijke ontwikkeling van tegenstellingen tussen culturen. Het ontkleed douchen is doodnormaal. Door niet mee te doen plaatsen de ouders hun kinderen in een uitzonderingspositie waardoor zij mogelijk in de groep niet worden geaccepteerd. De Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar en het algemeen toegankelijk onderwijs (hierna de Commissie genoemd) overweegt dat een school veranderingen open tegemoet moet treden. Als men vast houdt aan een bepaalde gewoonte en die gewoonte beschrijft als 'van ons' en andere gewoontes als 'van jullie', kan een samenleving zich niet aanpassen aan veranderde omstandigheden.

Veranderingen in de samenleving moeten niet worden beschreven in termen van autochtonen en allochtonen, 'maar als het *'hedendaagse Nederland'*, dat *vanzelf morgen weer anders wordt*'. De Commissie is van oordeel dat het team van de school het 'hedendaagse Nederland' geen recht doet; een in Nederland bestaande gewoonte om naakt te douchen zou in de eigen schoolgemeenschap ter discussie moeten kunnen staan.

Ook de vaders maken zich schuldig aan een zeker wij/zij-denken

Ook de vaders maken zich in de ogen van de Commissie schuldig aan een zeker wij/zij-denken. Zij geven aan dat de weerstand tegen het naakt douchen meer met cultuur dan met geloof te maken heeft. Hun actie heeft ook de sympathie van een aantal oorspronkelijk Nederlandse ouders vanwege natuurlijke schaamtegevoelens bij sommige kinderen. Desondanks hebben de vaders een handtekeningenlijst opgesteld waarin zij moslimouders vragen zich tegen de schoolregel uit te spreken. Zij hebben met deze lijst uitsluitend in 'eigen kring' handtekeningen verzameld en daarmee de kans gemist een brug te slaan naar andere ouders die het met hen

eens waren. Juist door binnen de school met elkaar het gesprek aan te gaan kan overeenstemming ontstaan over het belang van bepaalde (hygiënische) gewoontes enerzijds en het risico van miskenning van eigen waarden anderzijds.

De Commissie is ervan overtuigd dat ook oorspronkelijk Nederlandse ouders in een bepaald gezelschap of onder bepaalde omstandigheden niet graag uit de kleren zullen gaan. Iedereen heeft grenzen. De vraag doet zich dan ook voor of er ooit een rechtvaardiging bestaat iemand te dwingen om zich in gezelschap te ontbloten. Naar het oordeel van de Commissie zijn er geen aanwijzingen dat 'verplicht ontbloten' de integratie zou bevorderen. 'In je blootje douchen' is op zich geen voorwaarde om als geïntegreerd Nederlander te kunnen functioneren.

Het Verdrag van de Rechten van het kind verplicht ons om ervoor te zorgen dat het onderwijs aan het kind gericht is *op het bijbrengen van eerbied voor de ouders van het kind, voor zijn of haar eigen culturele identiteit, taal en waarden, voor de nationale waarden van het land waar het kind woont, het land waar het is geboren, en voor andere beschavingen dan de zijne of de hare*. In juni kunnen we onze stem laten horen. Laat dit 'schoolvoorbeeld' velen mogen inspireren om te leren omgaan met verschillen. Dan is integratie mogelijk en wordt recht gedaan aan ieder kind.

¹ Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar en het algemeen toegankelijk onderwijs, 23 december 2005, Uitspraaknr. 05.114.

Katinka Slump is advocaat onderwijsrecht, werkzaam bij Rensen Advocaten in Alkmaar en lid van diverse werkgroepen van de Nederlandse Vereniging Onderwijs Recht (NVOR). De komende tijd beschrijft zij voor Balans Magazine diverse voorvallen uit haar praktijk. Katinka Slump is getrouwd met een kinderarts en moeder van vijf kinderen, waarvan de twee jongsten een tweeling.